

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Серед умов, що спричиняють низький рівень інвестиційного розвитку вітчизняних підприємств, доцільно виділяти не тільки вплив економічної кризи й істотні перекося в економічній сфері, але не достатнє їх фінансове забезпечення, що визначає дефіцит коштів у виробничому секторі і наявність надлишку вільних активів у банківському секторі.

Не сприяє розвитку інвестиційних процесів в національній економіці і невідповідність вимогам ринку податкового законодавства, яка веде до значної тінізації потенційних інвестиційних джерел, а також до зниження рентабельності значного числа інвестиційних проектів і загального погіршення інвестиційного клімату.

В основі реалізації інвестицій лежить певний інвестиційний капітал. Капітал існує і функціонує в різних формах. Разом з тим, універсальним інвестиційним капіталом може виступати тільки фінансовий капітал. Він хоча й створюється у процесі виробничої діяльності, виробництва конкретної продукції чи надання послуг, проте, може використовуватися в якості інвестицій, не будучи прив'язаним до певного виробництва або регіону.

Разом з тим, в процесі реалізації інвестиційних проектів особливу увагу необхідно приділяти інвестиційній привабливості конкретного суб'єкта господарювання. Як відзначає О. Носова, у процесі оцінки інвестиційної привабливості "... важливу роль відіграють так звані чинники ринкової інфраструктури. До них відносяться котирування і обсяг продажу акцій даного підприємства на фондових ринках. Стан ринкової інфраструктури характеризує розвиток та ефективність використання ринкового інструментарію в діяльності підприємства, наприклад, маркетингу, що відіграє в сучасних умовах визначальну роль в економічному успіху підприємства" [1, с. 123]. Підхід І. Бланка до оцінки інвестиційної привабливості бізнесових структур ґрунтується на вивченні послідовних станів інвестиційного ринку при розробці стратегії інвестиційної діяльності та формуванні ефективного інвестиційного портфеля [2]. А. Гайдуцький пропонує використовувати метод порівнянь, який має охоплювати такі основні складові інвестиційного процесу: порівняння між об'єктами інвестування, суб'єктами інвестування (інвесторами) та умовами інвестування (чинниками інвестиційної привабливості) [3, с. 123].

Підприємство повинно мати реальні конкурентні переваги для реалізації інвестиційного проекту.

Особливе значення в успішному та ефективному забезпеченні реалізації інвестиційних проектів відіграють банки. Їх роль може бути не тільки безпосередньою, а й опосередкованою. Вона ґрунтується на функції банку як посередника на фінансовому ринку. В цьому випадку банки є сполучною ланкою між промисловим та фінансовим сектором. Вони накопичують необхідні фінансові ресурси, частина яких виступає у якості інвестиційного капіталу. Така діяльність має суттєві недоліки. Як вказує Г. Панасенко, "... діяльність цієї сервісної ланки, націленої на забезпечення руху фінансових ресурсів і їх трансформацію, обмежується взаємопов'язаною групою чинників, що стримує розвиток будь-якого фінансового інституту і негативно впливає на становлення ринкового механізму перерозподілу ресурсів у рамках економічної системи" [4, с.19]. Серед таких факторів автор відзначає недостатній обсяг заощаджень економічних суб'єктів, повільний розвиток суспільного виробництва та зростання масштабів тіньової економіки, відсутність раціональної мережі просування послуг.

Сутність інвестиційного потенціалу банків у цілому доцільно розглядати й оцінювати з двох точок зору: ефективного використання наявних і потенційних можливостей; здатності до подальшого нарощування за рахунок здійснення інвестиційних операцій. Складовими, які б дали можливість оцінити інвестиційний потенціал банківської системи, є: власний капітал банків (статутний і балансовий) у структурі залучених ресурсів, прибуток і структура кредитно-інвестиційного портфеля банків. Аналіз і динаміка цих показників дозволяє оцінити інвестиційний потенціал банківської системи та визначити ефективність її діяльності й перспективи розвитку [5, с. 70]. В основі інвестиційного потенціалу банку лежать його інвестиційні ресурси, які обумовлюються сформованою ресурсною базою.

Зацікавленість банківських структур у фінансовому забезпеченні інвестиційних проектів не в останню чергу буде залежати від можливості реальної оцінки їх економічної ефективності. В. Гончаров, А. Навроцький та О. Коломійцев сформулювали загальні принципи оцінки економічної ефективності інвестицій, до яких відносяться: перегляд проекту протягом його життєвого циклу; моделювання грошових потоків; порівнянність умов співставлення альтернативних інвестицій; принцип позитивності та максимуму ефекту; урахування чинника часу; урахування тільки майбутніх витрат і надходжень; порівняння "з проектом" і "без проекту"; урахування впливу інфляції; урахування (в кількісній формі) впливу невизначеностей та ризиків (політичних, фінансових та інших) [6, с. 54-55].

Ефективне здійснення інвестиційної діяльності на підприємстві обумовлює необхідність оптимізації системи управління інвестиціями і формування відповідної структури управління. При цьому необхідно розробляти конкретні задачі для кожного підрозділу з чітко сформульованими

параметрами. Ефективність інвестицій визначається дієвістю системи управління інвестиційною діяльністю, яка повинна бути побудована на економічній основі та включати такі підсистеми: фінансово-кредитну, оподаткування, платежів за виробничі та природні ресурси, цінову, економічних стимулів та санкцій. У зв'язку з тим, що фінансування та кредитування впливає практично на всі етапи інвестиційного процесу, провідна роль належить фінансово-кредитній підсистемі.

Література

1. Онишко С.В. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку: монографія / С.В. Онишко. – Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2004. – 434 с.
2. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2001. – 512 с.
3. Гайдуцький А.П. Оцінка інвестиційної привабливості і економіки / А.П. Гайдуцький // Економіка і прогнозування. – 2004. – № 3. – С. 119-128.
4. Панасенко Г. Особливості взаємодії фінансових посередників на шляху поліпшення інвестиційних процесів в Україні та ключові фактори їх успіху / Г. Панасенко // Вісник національного банку України. – 2010. – № 5 (171). – С. 16-22.
5. Луців Б.Л. Інвестиційний потенціал банківської системи України / Б.Л. Луців, Т.Б. Стегницин // Фінанси України. – 2009. – № 9. – С. 67-77.
6. Гончаров В.М. Інвестиційні ресурси та їх економічне регулювання: монографія / В.М. Гончаров, А.А. Навроцький, О.А. Коломійцев. – Донецьк: СПД Купріянов В.С., 2006. – 204 с.

Шкільна О. І., ст. гр. ФСГ-31

Кулина Г. М., к.е.н.

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА ДЖЕРЕЛА ЇЇ ФІНАНСУВАННЯ

В сучасних умовах господарювання рівень конкурентоспроможності підприємств визначається здатністю до нововведень, тобто істотно залежить від рівня інноваційно-інвестиційної діяльності. Водночас, зазначена діяльність не можлива без відповідного фінансового забезпечення. Нині у вітчизняних підприємств спостерігається дефіцит власних фінансових ресурсів, а складність залучення інвестицій і високий рівень відсотків за банківські кредити унеможливають розміщення виробництва та покриття потреби у грошових коштах. У зв'язку з цим актуалізується питання вироблення стратегії і тактики ефективного фінансового менеджменту підприємства, важливою складовою якого є активізація інноваційно-інвестиційної діяльності та пошук додаткових альтернативних джерел її фінансування.

Теоретико-прикладні аспекти імплементації інновацій та розвитку інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств розкрито в публікаціях таких